

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шани. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІІ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Навіть чужинці
признають, що

ТУТКИ повноватки
і ПАПЕРЦІ

„КАЛИНА“ є першої якості.

„Горде відокремлення“.

Проти державного бюджету ціла польська й не польська опозиція. — ППС проти польського рекрута. — Знаменні заяви представників усіх народів у Польщі. — Задивлення у власну силу та легковаження усіх інших сил.

Львів, 14. лютого 1933.

Вчора, в дні „щасливої“ 13-ки Польща пере-
жила подію, яка серед гамору щоденних турбот
ва речі малі та в тишині блаженної безтурботно-
сти у справах великих пролунає мабуть безшум-
но, та яка проте є надзвичайно симптоматичним
явищем для цілої внутрішньої ситуації Польщі.
Якщо навіть володіючи нині у Польщі табор
перейде від цим явищем до денного порядку, за-
дивлений у власну силу та нехтуючий усякою
іншою силою, то всеж факт остає фактом, що пі-
сля 6-ти літ правління т. зв. „шісятьразовий
табор“ зумів змобілізувати проти себе буквально
всіх і вся, що лише стоять поза ним, і то про-
являючи ту мобілізацію навіть на ті площини,
які досі були ще єдиними площинами об'єднання
польських патріотичних груп.

Ще п'ять літ тому голосувати в сеймі проти
державного бюджету це значило наразитися на
акцид протидержавної акції. Нічого й казати, що
негативне становище до закону про щорічний
набір рекрута було патентом на державну зраду.
За тих кілька літ перейшла в польському політ.
громадянстві основна ревізія поглядів на методи
законної політичної боротьби. Люди навчилися
теж дещо краще розуміти, що таке парламен-
таризм і які можливості опозиційної боротьби на
парламентарному терені. Як звичайно — зрозу-
міння цих правд прийшло для наших сусідів за-
пізно, коли вже сам парламентаризм став фік-
цією і коли все, що діється у польському парла-
менті, втратило практичне значіння. Нині можна
там лише „платітично“, навіть без теоретичних
виглядів на реальний успіх, демонструвати. Але
добре бодай, що польська опозиція дійшла до
зрозуміння свого доброго права до демонстрації
і до свідомості, що нічого їй у створенні ситуа-
ції не залишається як лише демонстрація.

Таку могутню демонстрацію бачив поль-
ський сейм саме вчора. Всі польські клуби від
єденції, через халедю, ННР та людівців усіх
мастей до ППС і комуністів включно, плюс усі
непольські незалежні національні репрезентації,
себто українці, німці, жиди й білоруси, всі вони
неорганізованим спільним фронтом голосували
проти урядового проекту державного бюджету,
чий „перейшов“ виключно голосами олівої уря-
дової „безпартійної партії“ БВ, плюс 4 голоси
проурядових сецесіоністів з Людового Клубу.
Додаймо, що цей новохвалений на 1933-34 рік
бюджет виказує офіційний дефіцит 400 мільо-
нів золотих (при двох мільярдах 400 мільонів ви-
датків), при чому всім згорі відомо, що цей де-
фіцит буде безумовно більший — то бачимо, що
радість з приводу надачі державі такого бюджету
в такий спосіб може бути справді дуже маленька
і дуже мало щира. Вже як додаток до тої приєм-
ности прийшло на пошудневім засіданні голо-
сування над законопроектом про рекрута на 1933
рік. Єденки і жиди (!) голосували ще за цим за-
конопроектом для демонстрації свого держав-
ничького становища; але вже без сумніву дер-
жавницька ППС не вважала для себе можливим
дати цьому урядові хочби навіть рекрута! Та-
ким робом ми мали вчора перший в історії від-
родженої Польщі випадок, коли два найважливіші
для кожної держави щорічні закони — бюджет
і рекрут — переходять не завдяки добровільним
голосам незалежного народного представництва,
лише завдяки штучно запліненій одній урядовій
групі, що підносить автоматично руки по наказу
згорі, без огляду на важність, потребу і зміст
закоу!

Всі до одного польські й непольські клуби
голосували проти бюджету з мотивів політичних.
Навіть речник єденції, яка завжди підкреслює
своє „ділове“ становище, особливе у справах
скарбових, заявив виразно, що „Клуб Народови
голосуватиме проти бюджету з причин однако-
річєвих як і політичних“. Голова парт. клубу
об'єднаних польських селянських партій мотиву-
вав своє негативне становище аргументом, що
„бюджет є одним великим диспозиційним фон-
дом“ та що „уряд спирається на поліції і фізич-
ній силі“. Голова соціалістичних парламентарі-
стів пояснив їх рішення голосувати проти бю-
джету бажанням „висловити своє засадничє ста-
новище до ситуації в краю і санаційної системи
правління“, якої „символом став міністр Міха-
ловський“. Навіть представник Жидівського Ко-
ла, ультральояльний пос. Тон, заявив у спільно-

ЛИШЕ ЛЕГКОДУХ НЕ ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА.
Розумна людина забезпечує свою і своїх близь-
ких будучність тим, що складає свої ошальности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

му імені і п. Грінбавма і п. Розмаріна, що мусять
голосувати проти бюджету тому, що „жидівське
населення доведене вже до безодної розпуки...“

Парламентарний Клуб БВ ще в 1928 році
вступив на шлях тактики „гордого відокремлен-
ня“. Зусилля Клубу БВ нашло чудову підтрим-
ку у діяльності уряду і ось вчора завершилось
повним „успіхом“. Відокремлення справді блис-
куче. Не знаємо тільки, чи винишне внутрішнє
і міжнародне положення Польщі об'єктивно до-
зволяє її урядові та його парламентарній експо-
зитурі на „сцені аїзоляшен“. Здавалося, що
прихід до влади в Німеччині Гітлера, який слав
усім польським розпорощеним табором інстинк-
тивно шукати спільної платформи, скаже теж
урядові не лише лякати своїх противників Гіт-
лером, але й настільки аміняти курс внутрішньої
політики, щоби справді дати сильнішу підмогу
у кращих внутрішніх відносинах. Ця надія дея-
ких польських опозиційних політиків не здій-
снилася. Нічого й казати, що польський уряд не
вважає, видно, своєї міжнародної ситуації на-
стільки складною, щоби залежало йому бодай на
мінімальній поправі чужонаціональним громадя-
н польської держави. Знаменитим висловом таких
урядових поглядів щодо повної безвартости
настроїв і становища мільонів українського на-
селення, знаменитим висловом подиву гідного
урядового оптимізму щодо ситуації польської
держави — є саме бюджет, ухвалений вчора го-
лосами БВ. Те легковаження і той оптимізм бу-

люб цілком оправдані, якби не маленьке „але“:
його засуває занадто пречисленних прецедентів
із всесвітньої історії, які з ґрунту обезцінили
односторонній культ власної сили та викликали із
політичної калькуляції усіх сил чужих. Новий
бюджет ударив знову по нас, українцях. Але не
думаємо, щоби якийнебудь удар міг зовсім алі-
квідувати нас, як силу, з якою не варта і не тре-
ба рахуватися — як довго ми існуємо на світі..

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕ- ПРЕЗЕНТАЦІЇ ПЕРЕД 3-ІМ ГОЛОСУВАННЯМ НАД БЮДЖЕТОМ

В імені Української Парляментарної Репре-
зентації пос. О. Лупський заявив — у короткому
змісті — таке:

В цілому бюджеті на українські цілі фігу-
рує тільки одна єдина позиція 90.000 зол. на
Український Науковий Інститут і то у Варшаві.
Інші позиції не доходять до освітніх і господар-
ських українських організацій. Вже того самого
досить, щоби Український Клуб протиставився
бюджетові. Але річ іде ще про довіру до цілої
політики уряду. Наші нарід ще нині, у XX. ст.,
не вважаючи на свій могутній розвиток мусить
боротися за рідний національний характер нар-
школи. Наші середні школи нищать нам, а наші
освітні організації систематично закривають,
особливо на Волині. Ніякий нарід не має права
тільки панувати над іншим народом і опихати
його віді. Проти нас стосують винимкові суди,
а почуття правовости щораз більше щезає. Ма-
совими кримінальними процесами і зішанням
панове не заступите здорові внутрішньої полі-
тики. Наші діти привчили вже до того, щоби
носити своїм батькам і братам обід до крими-
налів. До таких річей ми досі не були призви-
чаєні... Домагаємося земельної реформи, яка
скріпила би варстати праці українських селян..
Пан міністр внутр. справ хоче зачинити украї-
нську проблему в рамках особистої безпеки. Це
не вдасться...

Протестуємо проти органів того міністер-
ства, зоринятих шпигунською і провокаційною
акцією на українській території. У закордонній
політиці не захоплюємося разом з панамі пак-
том неагресії з більшовниками, бо він закріплює
риську лінію. Цей пакт зовсім не свідчить про
те, наче би Польща і її значіння пішли вгору.
Точка тяжести перенеслася до Берліна... Проте-
стуємо проти того, що Польща не виконує своїх
міжнародних зобов'язань щодо автономії украї-
нських земель та українського університету.
У цих умовах не може бути мови про нор-
мальні відносини. Поняття рівности і свободи
у практичній політиці супроти нас зовсім
щезло. Виправді чуємо від часу до часу сенти-
ментальні голоси про Велику Україну, однак не
можемо забути того, що мільйони маси, які жи-
вуть у цій державі, не можуть мати ніяких прав,
лише самі обов'язки. Навіть колиб усе було ви-
конане, що панове обіцяють нам, то це був би
чобіт надто тісний на нашу ногу, і то лише ногу
одну, а ми хочемо обома ногами ступати алас-
ною дорогою!...

Тому голосувати будемо проти бюджету

Англія зміцнює свою флоту.

Як повідомляє „Дейлі Телеграф“, англій-
ський уряд приступить в найближчому часі до
значного зміцнення своєї воєнної флоты, якщо
жєневська роззбройна конференція не доведе до
видатного та загального роззброєння на морі.
А що на те в Женеві не заноситься, уряд виго-
товляє вже план відбудови англійської мор-
ської сили. Дуже неправдоподібно, щоби В. Бри-
танія відновила в 1936 р. морські умови в те-

перішній формі. Досвід показав, що ті умови
не даються погодити з здержанням безпеки для
англійської морської торгівлі та комунікації в
нутрі імперії. Від часу умови у Вашингтоні
в 1922 р. англійська флоты впала до рівня дру-
горядної морської сили. В нинішню пору Англія
є на морі слабша ніж колинебудь за останніх
150 років

Англійська петиція в українській справі.

Запит до Союзу Народів: „Чи Польща стратила права до Східної Галичини через недотримання міжнародних зобов'язань?“

Дня 5. жовтня м. р. внесли англійські парламентаристи (та інші визначні англійські громадяни) петицію до Союзу Народів в справі української меншини в Польщі. В петиції поставлено запит до Союзу Народів, чи тому, що Польща не виконувала зобов'язань, які прийняла перед представниками Антанти (Ради Амбасадорів), чи втратила вона права до Східної Галичини?

Меншинний відділ при Союзі Народів розглядав петицію і вкінці вирішив, що вона переступає межі меншинних справ і тому не відпущає першій вимозі, щоб їх прийняли. Бо щоб петицію прийняли, то вона „мусить торкатися охорони меншин, як це зазначено у договорах.“

Довідаємося, що з англійських парламентаріїв коз вислано на дніх до Секретаріату Союзу Народів обширну відповідь у тій справі. У ній кажеється, що коли Секретаріат вважає, що петиція переступає межі, з'ясовані в меншинних договорах, то це хіба тому, що „правдоподібно поняття „договори“, у першій точці (а), приноворюється тільки до договорів, конференцій та рішень, які мають за ціль охорону меншин, що входять під поруку Союзу Народів та що рішення Ради Амбасадорів з дня 15. березня 1923 року не підпадає під ту категорію.

„Ті, що підписали петицію є певними,

що рішення Ради Амбасадорів мусить також підпадати під поняття тих договорів, про які говориться під точкою (а), бо в протилежному разі ніодна з петицій, які досі були зголошені меншинами зі Східної Галичини та які були прийняті, не виповнялиб вимог прийняття. Перед цим вирішенням (Ради Амбасадорів) населення Східної Галичини не мало змоги вислати петицій до Союзу Народів і прохати охорони на підставі меншинного договору, підписаного Польщею, а це з тої причини, що не знаходилося у межах польської держави. Наприклад, 13. вересня 1922 року заступництво Східної Галичини внесло до Ради Союзу Народів петицію, а Союз передав її Раді Амбасадорів. Рішення Ради Амбасадорів — якого Рада Союзу Народів жадала від представників держав Антанти — є саме тим, що поставило населення Східної Галичини в межі Польщі, під подвійною гарантією права автономії та користання з прав меншинного договору, підписаного Польщею 1919 р. Ці дві умовини, зв'язані разом, творять ту міжнародну підставу, яка надає їм право користуватися в Польщі правами меншини“.

Одночасно довідаємося також, що ще багато інших визначних англійських громадян додатково вислало свої підписи до згаданої петиції. (Укбюро, Льондон).

„Państwowa Rada Oświecenia Publicznego“. „Państwowa Komisja Oświaty Zawodowej“.

Це два нові органи міністра освіти введені ним на основі закону з червня 1920 р. про тимчасовий уряд шкільної влади.

Перша з них є органом, що має висказувати міністрові освіти свою думку про справи виховання і освіти на основі переданих їй до розгляду питань і проектів, що торкаються організації освіти і прилюдного виховання. Предсідником Ради є міністр освіти, а членами побіч урядовців: віцеміністра, директорів департаменту і кураторів є представник з вибору шкільних окружних рад, яких чергу участі у Раді означає міністр, 5 представників віроісповідань за прошенням міністром, 4 представників учительства народних шкіл, по 3 середніх загально-освітніх фахових, делегованих учительськими об'єднаннями запрошеними міністром, представник Польської Академії Наук, 4 ректорів високих шкіл в черзі означеній міністром, 3 представників 3 освітніх товариств запрошених міністром, 8 знавців освіти і виховання, делегат „гартцества“, центрального комітету до справ сільської молоді і по 3 представники хліборобських, торговельно-пром. палат та артистичних

об'єднань, делегат державного Інституту фізичного виховання і головної лікарської палати.

Крім цього міністр запрошує на членів Ради предсідників освітніх комісій сойму і сенату, або членів комісій. Обов'язки членів є почесні, тільки замісцеві дістають зворот коштів і дієти.

Каденція Ради тріває 3 роки. Комісія фахового шкільництва є дорадним органом міністра освіти в справах фахового навчання і виховання. Її роля висловлювати свої думки та давати почин у справах навчання і фахового виховання. Предсідником є директор департаменту фахових шкіл. Комісія має 4 секції: промислово-торговельну, хліборобську і домашнього господарства та служби. Вона складається з урядовців визначених міністром і представників заінтересованих міністерств, і з запрошених міністром представників „промислово-господарських кол, знавців і учителів фахового шкільництва і представників господарського самоврядування та суспільно-просвітних установ. Міністр може теж запрошувати до нарад спеціалістів від поодиноких питань.

Так виглядають дорадчі органи міністра о-

світи. Як виходило би зі статуту, то і ми повинні би мати в них своїх представників, з огляду на окреме віроісповідання, на окремі наукові, суспільні та учительські установи, об'єднання та фахових знавців шкільництва. Тимчасом наскільки нам відомо з українців ніхто не засідає в цих органах, бо хіба митрополита Діонізія, який є членом Ради, до наших представників зачислити годі.

Може наша Парламентарна Репрезентація та заінтересовані установи захотять спитатися, чи можемо користати зі своїх прав там, де рішають про наші справи. Д. К.

Що сказав Гітлер.

БЕРЛІН. 14. II. ПАТ. Бюро Вольфа комунікує: В розмові з плк. Егертеном як представником „Дейлі Мейл“ канцлер Гітлер зясував своє становище в справі розбювання. На запит, що думає про версальський трактат, Гітлер відповів: Версальський трактат є нещастям не тільки для Німеччини, але й для інших народів. Нещастя, коли на віки мав би залишитися поділ світа на переможців і переможених. Цей поділ підкопує довіру між народами, а це з черги переноситься на господарську діянку, чим версальський трактат зробив світові найгіршу прислугу. Що торка-

Даром

2 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. Ф. Е. Д. Е. Р. А., Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відвортно.

Хто предложить цей вирізок отримає 8-йй ніжик безплатно

ється поправок у цьому схибленому трактаті, то ми поборюємо всі різниці, які він утворив між народами. Після війни можна якийсь час ділити світ на переможців і переможених, але на таким поділі ніяк не можна оперти будови світа. Думаю, що не тільки Німеччина домагається ревізії версальського трактату, але що колись зажадає того цілий світ. Ту несправедливість версальського трактату треба безумовно направити.

На запит, що думає про становище, яке заняла супроти цього домагання Франція, Гітлер відповів, що покищо все ще має надію, що й з Париж прийдуть до зрозуміння, що постанови версальського трактату не дадуться вдержати. В справі французьких зброєнь Гітлер заявив: Думаю, що не тільки у нас, але й в інших державах викликає здивування факт, що Франція розпоряджає такими великими сумами, з якими мабуть сама не знає, що робити. Домагаємось, щоб існування кожного народу було забезпечене так,

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. ЛЮТОГО 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

„МОЛОДА МУЗА“.

(З нагоди свята Б. Лепкого у Львові.)

Завдяки ювілейним роковинам Лепкого, члени „Молодої Музи“ може зійдуться зні вперше від вибуху війни довкола одного стола 18 літ. Неодни, глянучи на давнього друга, скаже: „Знаєш, ти сильно змінився“... А той відповість з усмішкою: „Щож? Літа“.

24. лютого 1906 р.: 1-е число „Світу“ літературно-наукового (!) двотижневника. Найближчий штаб співробітників: Бирчак, Кармаський, Лепкий, Луцький, Пачовський, Твердохліб, Чарнецький, Яцків. Їхня мистецька „віру“? У редакційній програмі „Наше слово“ ніодного натяку на напрямки, методи праці, боротьбу літературних течій. А тільки: „Від злиднів і турботних диссонансів, най веде нас „Світ“ на сонячні левади, запашні ниви, — в світ нових, зlatih вір“.

Так промовляв молодість усякого віку та асякого напрямку. „З бадьорістю молодечою, з сильною вірою в неперечну потребу нової літературної часописи...“ В усіх приватних дискусіях була одна спільна магична формула: „мистецтво для мистецтва“. Це значило: — Геть із дотеперішнім вузьким суспільницьким реалізмом! Ориєнтація на європейську „модерну“! З одного боку віяло думким вітром від Києва, з другого від Кракова. Можливе, що те, що оповідав Лепкий про постійні товариські сходини „Молодої Польщі“ у краківській каварні захопило наших львівських письменників створити собі Парнас серед смарктювеного диму та серед хвиль чорної кави.

Модерна література, мистецтво для мистецтва, революція — важний розумів на по своєму.

Бирчак був 100-відсотковий побутовець давньої школи, Кармаський мав своє наболіле меланхоліє серце, Лепкий школи не був модерністом і оспівував власну тугу, Луцький лірично зітхав, Пачовський еднав Гайнівську еротіку з патріотичними апострофами, Твердохліб підглядав чужих штудерних поетів, Чарнецький передавав чар божемічного життя, Яцків сидів у сатаністичній символіці.

Всі ненавиділи суспільницькі гасла, що нагадували їм політику. Хто повірив би тоді, що саме ця політика стане згодом для більшости із них життєвою трагедією? Адже тільки Лепкий пише ще нині як за давніх літ і тільки Луцький узяв щасливо розвід із Полімією для Каліоні. Всі інші, що кинулись на бурхливі води суспільного життя не вміючи плавати потонули або бодай води у рот набрали.

Цей були тільки поети, що вміли жити тільки образами власної уяви. Вони вочували себе найкраще у „Централці“ за кавою, коли гадку гадали, як видати чергову книжку без видавців (яких не було) і без грошей (яких було ще менше). Із горя йшли часом на „ламенярку“ за 3 грейцари; траплялось велике свято, коли хтось платив усім тодішню амброзію: „чорну індію“ — смолянц польнівку. Клопіт був із брудними ковніриками, написаними листами без марки, із кожним 1-им кожного місяця і з черговими днями.

Та коли розмова сходила на книжки, на власні замірени або чужі, що ставали подією дня, Бирчак, Кармаський і Пачовський забували, що мають за голови „професорський“ ісунт, Яцків, що має завтра „Дністер“ і Чарнецький бюро у „Кравівім виділі“, Луцький красномовно перекопував, якби вже був послом, Лепкий розбуджував святочний настрій, згадуючи ім'я Пшибішевського. Виснявського Тетмаара,

Неабиякою подією були у цьому гурті перші збірки Олеся та Філянського, нові оповідання Коробинського та Вивниченка, кожна замітна поява польської літератури, що тоді кипіла від талантів. „Молода Муза“ не була ні свідомим ні одноцілним напрямком однодумців, що боронять одного мистецького ідеалу або точно означених літературних форм. Та блимала в її атмосфері іскра іяколи важніша від програм і гасел: потреба якнайживіших взаємин із двома джерелами, без яких потік галицької літератури висихає і тхне як саджака. Ці джерела — літературний рух на Великій Україні і в Європі.

Чи існує нині серед галицьких письменників така потреба? Чи маємо який гурт об'єднаний захопленням для літератури, надиханий її половами, гурт для якого нові книжки ставали би такою самою подією дня, як для політиків зміна кабінету або для загалу нова сензаційна фільма?

Члени „Молодої Музи“ не мали ніякої програми, не казали про ніякі шляхи, якими можна відродити націю — вони сповідалися із власних духових знемог і давали тихі, скромні, довге виношені книжки. Літературна криза, яку вони відчували вже тоді, в останніх роках праці Франка, арозала з кожним роком і тягнеться до нині. І коли порівняти нинішній стан галицької літератури з тодішнім, вразить одна величезна різниця: ті були то декаденти, зі здоровими нервами вважали себе недужими, пацієнтами, що шукають у літературі ліку. Наше нинішня покоління молодих письменників це здебільша кандидати на лікарів, які хочуть оздоровлювати суспільність „нарід, навіть людство. Замість шукати ліку для себе, вони самі пишуть рецепти для всіх, як лікарі з „Каси хорих“.

Возьміть деякі книжки членів „Молодої Музи“ і вниші і коли Ви справді здорові, зачужите за неважестіями передової доби.

як цього вимагає його положення супроти сил, що його оточують. Ми теж маємо трактатове задоволення в актах Союзу Народів. Такого стану, як тепер, в історії ще не було. Навіть в 1914 р. тодішні альянси, що зробили союзи проти французького імперіалізму та спроби шакнути Європу диктатурою Франції, аломали шпавд Палло-леона, але ніхто із них не виступив з домаганням, щоб Францію вважати раз на все покінченою та позбавляти її всяких прав.

На запит щодо польського коридору, канц. Гітлер заявив, що тут зроблено німецькому народові велику несправедливість.

Щодо комунізму заявив, що в цьому випадку він має діло не з аграрничною державою, але з якимсь розкладом, яке інтересує його як німецьку внутрішню-політичну проблему. Канцлер думає, що комунізм у Німеччині треба безумовно зникнути, оскільки німецький нарід має забезпечити собі спокійний розвиток.

Подаючи цю розмову, бюро Вольфа заявляє, що це властивий зміст енциклопедії, яку подав перед кількома днями „Сандей Експрес“.

Кадри праці в Німеччині.

БЕРЛІН, 14. II. ПАТ. Міністр внутрішніх справ оголосив розпорядок, на основі якого учні, що кічають середні школи, можуть на вакації аголошуватися до кадрів праці на піврічну службу. Чотири місяці будуть заняті в кадрах праці, а два місяці спортами під відкритим небом. Кошти удержання й омундування платити державний скарб. До кадрів праці можуть аголошуватися також дівчата.

Українська дитина — найгарніша.

У Москві на двох уладили були конкурси краси. Жюрі фаховців шукало опоміж багато дітей з усіх кінців СРСР найгарнішої дитини. Першу ціну одержала 6-літня дівчинка, Людмила Окуп, дочка українського селянина. Після виборів усі подивлялися цю дівчинку, полишили в Москві й заангажували до кількох фільмів.

Бандити зловили міліонера.

ЛЬОНДОН, 14. II. ПАТ. Льондонська преса повідомляє про новий бандитський подвиг в Америці, що нагадує відому подію зі сном Ліндберга. Одного з його приятелів, міліонера — Копперейдо, Чарльса Бачера, зловили вчора бандити, домагаючись одночасно 40 тисяч доларів окуп. Вхопили його в часі, коли отирав гараж у Денвер, щоб примістити там свій самохід. В тій хвилині приступило до нього двоє людей з револьверами. Жінка Бачера, що сиділа в автомобілі, як аложити окуп. Бандити зазвачили притім, що дитина Ліндберга була би жила ще досі, якби окуп був аложенний на час. Зачувати, що батько Бачера готов аложити окуп.

Бандити повезли свою жертву в глибину недоступних гір, де знаходяться гнізда пачкарів. Поліція пустилася за ними в погоню.

Комуністична централь в Америці.

Поліція в Детройт викрила комуністичну централь, де найшла багато нелегальної літератури та компромітуючого матеріалу. Між іншим вайшли подрібні інструкції з Москви в справі викликання масового страйку в американським автомобільним промислі. Арештовано двоє провідників тієї централі та одну жінку.

37-годинне засідання.

ПАРИЖ, 14. II. ПАТ. Палата депутатів прийняла фінансовий проект уряду. Голосувало за ним 356 послів, проти нього 215. Дискусія, що розпочалася в неділю в год. 3.30 попол., скінчилася в понеділок в год. 10.15 вечором. Посли кажуть, що це найдовше засідання парламенту, яке памятають. Тревало 37 год. 15 мінут без перерви. Такі довгі засідання були ще за часів великої революції.

Поляки не вибирають до райхстагу.

БЕРЛІН, 14. II. ПАТ. Появилася відова польського виборчого комітету. Відова стверджує, що вимога, щоб 60.000 поляків аголосило виборчу лсту до райхстагу, замкнула полякам доступ до голосування на власну лсту, тому польські організації рішили не брати взагалі участі у виборах.

.....
Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.
.....

Французько-польське поріжнення на конференції розбрюення.

„Ное Цірехер Цтг.“ пише про конференцію розбрюення: „Конференція стоїть на аворотній точці, коли не попала загально у світу вуанцію. Виявилось, що дійсні та уроені перешкоди, які повстали би при обговорюванні французьких предложень, булиб занадто великим обтяженням для стомленої конференції. Польща побоюється наприклад, що французи, бажаючи ари-тувати можливо більше зі свого плану, моглиб піти за далеко назустріч німцям дотично ревізії мирового договору. Зрештою польська делегация не має найменшого довіря до організації мира, в якій бере участь Німеччина Гітлера.“

Бюро конференції буде певно старатися скоординувати можливо скорше пляни та предложення, мабуть на основі англійської програми праць. Правдоподібно поляки, як натякнула їх делегация, зроблять предложення виробити обмежену конвенцію з іще більш обмеженим розбрюенням. Польща не хоче більше ховатися за формулою „Забезпечення — розбрюення“, асна просто відкидає думку про „організацію мира“ та шукає якоїсь тактики, аби перешкодити Німеччині знов озбрюватися. Це буде мабуть найтяжче завдання, яке ще лишається конференції“.

(Укр. Бюро в Жен.)

Робітничий фронт при виборах до райхстагу.

В Берліні оголошено відова з підписами діячів лівих і паціфістичних організацій, що закликають соціалдемократів і комуністів створити спільний робітничий фронт. Відова під-

писав теж відомий письменник Генрик Ман. За-те заатакувала його гостро націоналістична преса, домагаючись, щоб його аложити зі ставнища голови пруської академії літератури.

Справа церковної площі у Замарстинові.

Одним із добре знамих передмість Львова є Замарстинів. Назву цю мають великі підміські простори, що розкинулись по обох сторонах Полтви. Ці простори надав містові Казимир Великий по занятті Галичини в 1340 р. Назву свою одержав Замарстинів від славної богатої міщанської родини Зоммерштайнів. Замарстинів замешкалий великоміським пролетаріатом. Він має коло 3 тисячі душ греко-католицького обряду. Вірні ці розділені між двома сусідніми парохіями, а саме часті їх належить до гр.-кат. парохії у Голоску, а часті до львівської гр.-кат. парохії св. Пятниць. Уже від довгих літ громадяни гр.-кат. обряду, мешканці Замарстинова вперто змагають до того, щоб в їх терені віри, церкви та обряду в Замарстинові побудувати церкву. З тою метою завязують в Замарстинові Церковний Комітет, який ще від 1910 р. удержує в доміщі читальні „Просвіти“ Дім молитви ім. св. Йосафата, де що неділі відправляють Богослуження для вірних. Рівночасно аже майже чверть століття роблять заходи, щоб від громадської управи дістати відповідну площу під будову церкви і мешкання для душпастиря. Однак ці заходи не дали до нині ніякого успіху.

Ще в році 1922 Церковний Комітет висі подання до громадського уряду з проханням відступити ґрунт під церкву. Була тоді в громадським уряді комісарщина, так що згори можна було передбачити, що прохання греко-католиків буде поагоджене негативно. І дійсно так сталося. На внесений рекурс до Повітової Ради Церк. Комітет дістав дня 4. X. 1922 ч. 2532/22 також негативну відповідь з підчеркненням, що Рада Повітова „nie jest w możności zniewalania Rady gminnej do pozbawiania się majątku na jakichkolwiek warunkach“. Не зразилися тим громадяни Замарстинова та обстоювали далі свої слушні права. Три роки пізніше, бо в 1925 р. внесли знову до управи громадського уряду подання, підписане численними поважними громадянами Замарстинова з проханням дати їм під будову церкви площу, виділену з громадського майна. Громадський уряд не спішився з тою справою так, що треба було кілька разів угузувати та пригадувати. Вкінці Громадський уряд адобувся на відповідь, очевидно, негативну. Не поміг нічого також рекурс, внесений знову до Повітової Ради. Але рівночасно була обговорювана в тому ж році справа дарування ґрунту оо. Капуцинам. Рішенням з 19. III. 1926 р. ч. 652 громадський уряд долав оо. Капуцинам до півтора морга до того ґрунту, який вони аже мали. Разом вони мали після цього понад 5 моргів громадського ґрунту. Було це очевидно нехтуванням найживотніших інтересів громадян греко-католицького обряду і трактуванням їх як громадян II. класу. У році 1926. парохіяни Замарстинова знову аносять подання на уділення площі під будову церкви. На це прохання прибіг рада-грома. уряду дня 19. XII 1926 дала відповідь: „С. L. protokolu 667 punkt 3. — Komisja w zasadzie zgadza się na udzielenie ґрунту, jednak pod warunkiem, jeżeli probostwo gr. kat. „Świętych Pletnic“ i probostwo w Holosku wydzielą Zamarstynów jako samoistne probostwo a konsystorz zobowiąże się utrzymywać to probostwo,“

przedłoży plany i przedłoży termin rozpoczęcia budowy“. На це відповів Церковний Комітет ось що: „Домагання Громадського уряду про створення самостійної парохії є недоцільне. Без огляду на те, чи Замарстинів буде мати окремого пароху чи ні, то всетаки його населення гр.-кат. віри потребує свого дому молитви і кінце мусить його мати“.

Дійсно нечувана річ, щоб в місті Львові старці, немічні каліки і діти мали 3 кілометри до Божого Дому. Ще менше доцільним є умовина, що Церковному Комітетові дадуть ґрунт тоді, коли він предложить пляни. Кожному чейже відомо, що пляни аладжується не огляднені і аиміренні ґрунту на місці і при агляденні теренових відносин. Але для поагодження формальностей звернулися громадяни Замарстинова 26. лютого 1927 р. до Його Ексцеленції Митрополита з проханням про розмежування парохії. Митрополит заявив, що справа замарстинівської церкви лежить йому на серці і годиться на розмежування і утворення парохії, на ще Церковний Комітет дістав окрему грамоту. Коли переведено вибори і до громадської ради увійшли представники гр.-кат. населення Замарстинова, завдяки старанням місцевих радних ухвалено одностайно віддати громадянам гр.-кат. обряду 2 морги ґрунту під будову церкви. Щойно піа року писав цей ухвалі внесено проти цього протест 5.V. 1928, у якому було сказане ось-що:

„Uchwała Rady gminnej nie była formalnie zwołana, gdyż zaproszenia nie wysłano za dowodem doręczenia ani w wyznaczonym terminie porządku dziennego członkom nie podano. Na wydzielonej parceli ciąży serwitut paszenia bydła, z którego korzystać mogą niektórzy obywatele, a prawo to nie zostało poprzednio z osobami uregulowane. Uchwała wspomniana nie skonkretyzowała jednostki prawnej i oddanie ґрунту w posiadanie Rusinom jest plynne i nie wskazuje prawomocnego nabywcy. ґрунт в мowie бідуючи został bez wszelkich zastrzeżeń i ograniczeń Rusinom oddany. Przy obdarowaniu nie uwzględniono się podatkową kontrahentów ruskich, co zresztą wypadłoby na ich niekorzyść, gdyż Rusini w poważnej części nie należą do kategorii, opłacających bezpośrednie podatki ґрунтове“.

Хто підписав цей протест, — громадяни Замарстинова до нині не знають, а вартоб це знати для історії. Протест цей проволік справу від 1928 до 1930 р. Щойно 1. травня 1930 р. ч. 688/30 громада агодилася дарувати один морг ґрунту під будову церкви. Коли та ухвала перейшла до Ради Повітової, план комісар Надольський спротивився, щоб Повітовий Виділ затвердив цю ухвалу, бо тоді аже була актуальна справа прилучення підміських громад до Львова. Акти церковної площі передежали майже два роки у Повітовій Раді і щойно 13. III 1932. помандрували до магістрату, де лежать до нині „сном блаженних“.

Тому-то громадяни Замарстинова звертаються до Свйтого Ординаріату, до Іх Ексцеленції Митрополита та до своїх представників у міській раді, щоб своїм впливом причинилися до одержання площі під Дім Божий у Замарстинові.

Дбаймо про український характер рідної хати.

Вистава вишивок у Стрию.

Чим раз частіше чуємо гіркі завваги, що український характер нашої хати щезає. Всяка тандита атискається всіми дорогами в наше домашнє життя. Колишні гарні строї і прикраси світлиць уступають перед драгтивими чужинецькими фабрикатами. Що цьому треба якнайенергичніше протиставитися, річ ясна.

Перші виступили проти тандити наші жінки, які найкраще розуміють вагу хати, як огнища, з якого мають вийти майбутні народні діячі. „Союз Українок“ в Стрию уладив за починем учительки Анни Вознюкової виставу вишивок і народніх прикрас. Експонатів зібрано доволі. Найбільше було вишивок хрестиками та низиною, після взорів майже зі всіх українських земель. Між ними загальну увагу звертали вишивки, призначені до міських світлиць. Найкращі були виконані панєю Ю. Козаковою.

Милі вражіння викликували прегарні касети і шахи, виліплені політичними вязнями з тюремного хліба і прикрашені красними інкрустаціями на народніх мотивах. Оригінальні були також люкрові вишивки на торбах, надісланих на виставу. Фреквенція глядачів збільшалася з дня на день. Між глядачами видно було чимраз більше селянок, з яких доволі велике число зголосьлося як учасники намічених „Союзом Українок“ курсів вишивання, що мають бути устроювані по селах.

Вистава могла би бути ще краща, якби деякі стрийські пані не боялися конкуренційних порівнянь, а всі прислали на неї свої вишивки. Тоді вповні виявилася би вартість солідарної пропаганди українських мотивів в прикрасуванні українських хат.

Нова розправа О. У. Н.

16 обвинувачених зі Скалатщини перед львівським судом.

П'ЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

У вівторок, 14. II. м., промовляв спершу прок. Мостовський, а потім чергою оборонці: проф. д-р В. Старосольський (за обв. Турковського, Стадника, Нимдрову і Намана), д-р Ст. Шулєвич (за обв. Панааса, Корута, Гудаса, Кравчука і Кушніра), посол д-р Ст. Білик (за обв. Добриводу, Тильчака і Гаврила Метельського).

та д-р К. Паньківський (за обв. Бровчука, Фіка, Шуста і Олексю Метельського). Після тих промов, що протягнулися поза годину 3-тю, перервав пресидник розправу до завтра год. 10. рано. Присуду можна сподіватися в середу в годинах полудневих.

Нема італійсько-німецько-мадярського союзу.

Римський кореспондент „Морнінг Пост“ пише, що уповноважений заперечити категорично поголоскам про існування італійсько-німецько-мадярського союзу, на основі якого Гітлер мав

би допомогти Італії в анексії Альбанії, а зате Італія мала би підтримати Німеччину у відобранні польського коридору.

Бережанщина -- Богданові Лепкому.

Народ для свого існування мусить плекати ідеальні вартості. Без них він згине. Тими, що в першій мірі стоять на сторожі духа є письменники. Їх слова в артистичній формі сягають до найдавніших закутків землі. Їх пісні співають люди всюди, де вони не найшлися. Вони ставлять своїми творами зеркала народів, щоб він приглядався і злих сторін обминав, а добрі розвивав. Вони допомагають народові перетримати й найтяжчі часи, а також ставлять примір розвязки найпекучіших його проблем.

Тим, що вже більше як сорок літ трудиться на ниві нашої культури і письменства і нині вибився на чолі працівників пера — є Богдан Лепкий. За його велитенську працю і культурне надбання в літературі, належить йому вдячність від усіх нас. Щоб бодай у малій частині сплатити довг, затишений народом у письменника бережанське громадянство, зпоміж якого він вийшов, рішав дати почин до ювілейного дару для Богдана Лепкого з нагоди його 60-ліття. Нашим горячим бажанням є, щоб Богдан Лепкий міг зовсім віддатися письменству між нами, куди його часто спрямовують спомини

молодості. Ми переконані, що при сприятливих обставинах наш славний письменник обдарує ще неодною цінністю. Ми бажалиб, щоб в Бережанах повстав дім у дарі нашому письменникові.

Оцим звертаємося до всього українського громадянства із зазивом допомогти здійснити задумане діло. Просимо зав'язувати повітові комітети, які занялись би збіркою і при допомозі ювілейних концертів прибирати потрібні фонди. Звертаємося до економічних і культурних інституцій, щоб вставили відповідну суму в бюджеті на оце культурне діло. Числимо також на поодиноких громадян, які поспішають нам з поміччю.

Богдан Лепкий є всеукраїнським письменником, тому віримо, що наш голос найде прихильний відгук і серед заморської еміграції.

Українці, пам'ятайте, що культурний світ опіює нарід також по вдячності для його найліпших синів.

Бережани, дня 11. лютого 1933.

За „Комітет ювілейного дару для Б. Лепкого“: о. Е. Бачинський, голова. Д-р В. Гриневич, секр.

Гуманітарна акція львівського жіноцтва.

Великі завдання має Союз Українок у Львові: згуртувати українське жіноцтво, дивинути його духовно, втягнути до повноцінної громадянської та суспільної праці. Тому при львівській філії Союзу Українок треба було створити кілька секцій. З одною з таких секцій слід по-знайомити наше громадянство, бо ця ділянка — здається — всюди лежить облобом.

З весною 1932, коли повеселася прикра вістка, що наші гуцули голодують, при львівській філії С. У. створилася Гуманітарна Секція, яка мала зайнятися збіркою для облекшення гуцульської неволі. Збірка повелася, зібрано річч, які відіслано до розпорядимости коєвського комітету і до Криворівні.

Зараз по фєріях, з кінцем вересня започаткувала ця Секція зовсім нову в нас акцію: вишукувати українців у львівських шпиталях, відвідувати їх постійно й організовано, нести їм потіху, давати поради, допомогти у зв'язках із ріднею та зі світом, від якого вони відтілі а навіть по спроможности помагати їм у прохарчуванні і т. п. Можна собі уявити, як це мусіло бути важко в наших умовах зайти українцеві до тутешнього шпиталю і зпоміж тої маси нещасливців зорієнтуватися, які то з них українці. Польське й жидівське жіноцтво від давна вже вело таку акцію між своїми. Часом і нашим ки-нуло якесь слово, може і незрозуміле для них. Немов на звіді — ходила зразу сама голова Секції, п. Ясінчукова, яка вже мала в тому ділі

деяку практику з війни. Незабаром прилучилися до того інші члени. Були це студентки. По якомусь часі дізналася філія С. У., що таку саму акцію має в плані також Марійське Товариство Пань. Тому по спільній нараді почавши від 21. грудня 1932 р. вже несуть самаритянську допомогу дотичні секції обох жіночих організацій: філії С. У. й Мар. Т-ва П., які назовні виступають як спільний Комітет.

Одна й друга Секція запальною старанією грошей, часописів, книжок, пишуть хорим листи, часто оплачують за них пошту і т. п. Завдяки добродійности декого з українського жіноцтва, що жертвували в грошах і натураліях, одержали хорі з нагоди Різдва дарунки. Неодному треба й сповнити його забаганку, може й останню. Сьогодні постійні відвідувачки вже добре відомі хорим у львівських шпиталях. Кожний з українців дожидає нетерпеливо четверга й неділі, бо тоді заговорять до нього рідним словом, стараються заступити їм рідну нашу жінку, згуртовані в Секціях обох товариств.

Як з одного боку було би побажане, щоб решта львівського жіноцтва давала бодай дрібну матеріальну поміч на цю акцію, так з другого боку можна з набутого досвіду порадижити українським жінкам по інших містах, щоб взяли й там за подібне діло. І щире серце дрібних українських дітей подякує їм за порятунок їх батькам чи матері.

Отворення першого українського цеху у Станиславові.

Станиславів, 13. II. 1933.

Зановідаючи на неділю, 12. II. м., отворення першого українського цеху у Станиславові відбулося невичайно торжественно. Після святочного богослуження в катедральній церкві перешли його учасники до великої сали українського „Союзу“, де відбулося величаве отворення заада-ного цеху. Отворив це свято цехмайстер п. Снігурович, а по вім виголосив відповідний реферат о. д-р Кушнір. З черги відчитаво дуже численні

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГолошуютьсЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ

привіти, а після того виступили зі своїми про-дукціями: муж. хор „Думка“ й реміснича орхестра, переплетеними декламацією. Закінчилося це свято гимном: „Боже великий“, що його віді-грала орхестра і відспіванням усіми учасниками вац. гимну. Третя частина свята організаційна конференція, відбулася у власній домівці цеху при участі поверх 100 осіб. Проводив голова „Мішанського Брацтва“ п. Іван Кривецький зі Львова, секретарював мгр. Ясеницький. Змісто-вий реферат на конференції виголосив знову о. д-р Кушнір, після чого розвинулася широка й цікава дискусія. Конференція покінчилася при-няттям відповідних резолюцій. Після того голова цеху п. Снігурович закликав усіх учасників до себе на перектську

Організаційні справи.

ЛЮБАЧІВЩИНА.

Одним з найбільше загрожених повітів є повіт лю-бачівський. Особливо значні поступи робить польоніза-ція в судовім чєсанійським повіті, якого окраїни висує-ні досить далеко на захід. Вже сам цей факт вимагає об-від українського громадянства Любачівщини добре по-ставленої організації на кожному полі, щоб було мож-на успішно протиставитися чужому наступові. Особли-во необхідна там політична організація, яка обєднувала би всі національні сили і використовувала би їх аміло у важкому змаганні за існування.

На превеликий жаль, до нинішнього дня — поза відокремленими відряднішими моментами — панує в ці-лому повіті загальна байдужність і в тому часі, коли в сусідніх повітах іде жвава праця, тут царює майже все-владно отупіння і сонливість. Годі вдаватися на цьому місці в розгляд цього явища, але передовсім треба під-нести конєчність амінї пануючих у Любачівщині настро-їв між провідною верстаю повіту, інтелігенцією. Бо са-ме ця обставина спричинює цей загальний параліж у по-віті. Зрештою на цю тему говорив на недавньому Пові-товому Народньому Зїзді посол Кохан. Не закриваючи сла-бих сторін Любачівщини, а точніше любачівської ін-телігенції, доказував він потребу, а також стверджував великі можливості праці в повіті. На цьому зїзді вибра-но на р. 1932-33 Повітовий Народній Комітет з головою інж. Василем Михальчишином, загально шанованим гро-мадянином. У склад Повітового Народнього Комітету вибрано 12 найповажніших і загально знаних громадян діячів Любачівщини. Його завданням малаб бути сана-ція відносин у повіті. Засоби і шляхи були докладно об-говорені в рефераті посла Кохан.

Є надія, що голова П. Н. К. інж. Василь Михаль-чишин, обєднавши провід, доложить усіх сил для наладо-вання в першу чергу політичної організації, після чого оживиться ціла Любачівщина на всіх ділянках націо-

По концерті та по всяких театральних імпрезах зустрінете своїх знайомих у КАВАРНІ „УНІОН“, вул. Косцюшка 1 (Народн. Гостинниця). 3—90

зального життя. Зокрема голова П. Н. К. заявив, що в кожній справі повіту, передовсім в організаційній, буде співпрацювати в тісній лучбі з Центральним Комітетом чи пак Головним Секретаріатом УНДО у Львові, а та-кож з послом Коханом. Треба вірити, що цей Повіто-вий Народній Зїзд, на якому вперше отверто загове-но про болячки повіту, що впливають з внутрішніх міжособиць, найшов правильну дорогу до кращого і ще всі його ухвали будуть совісно виконані новонабраним національним проводом повіту.

СОКАЛЬЩИНА.

Згідно з організаційним статутом УНДО скликав Повітовий Народній Комітет у Сокалі Повітовий Наро-дний Зїзд на день 24. грудня м. р. Звіт з праці Повіто-во Комітету за р. 1931-32 зложив голова д-р Леа Хомин-ський. Повітовий Народній Зїзд вислухав також полі-тичного реферату на актуальні справи, що його виго-лосив посол Кохан, а доповнив д-р Роман Перфецький. В дискусії забирали слово делегати громадських партій-них управ, а у висліді ухвалено відповідні резолюції.

Доконано також вибору П. Н. К. на нову каденцію з головою д-ром Л. Хоминським. Вибір Повітової На-родньої Ради відложено до часу перевірки Повітових Народнім Комітетом особового складу дотеперішньої і в тому напрямку Повітовий Народній Зїзд надіслав П. Н. К. спеціальними повноваженнями.

У висліді ухвал Повітового Народнього Зїзду скли-кав голова конституюче засідання П. Н. К. на день 4 січня ц. р. У склад президії увійшли крім голови пп. д-р Роман Перфецький, д-р Богдан Чайківський, М. Хру-шева і пос. В. Кохан. Обговорено також основні полі-тичне положення в повіті і намічено план праці

УГНІВЩИНА.

З моментом усамостійнення праці П. Н. К. в Угно-ві, доконаної шляхом реорганізації партійної установи УНДО в Раві Руській, Угнівщина помітно відживає. Ча-сті наради, віча, збори і т. д. при великому зацікавлен-ні цілого повіту аказують, що Угнівщина на правиль-ному шляху до кращого.

На день 29. січня ц. р. скликав П. Н. К. в Угнові по-вітовий зїзд мужів довіря для обговорення чергових ор-ганізаційних завдань на місцях. Прибули мужі довіря і 24-ох сіл на всіх 27. Реферат виголосив посол В. Кохан Звіт з праці П. Н. К. складали пп. д-р Петришин В. і Во-лодимир Бас. Звідомлення з місць складали мужі дові-ря, кожний за свою громаду. Треба підчеркнути важ-зуюче значіння, яке мають такі звідомлення для мужів довіря. Такий обов'язок, наложений на них, учить їх бу-ти відповідальними за все, що діється на терені їхньої громади, за всім слідкувати і про все повідомляти орга-нізацію. При кінці мужі довіря вислухали звіту з пере-веденої П. Н. К. публіцистичної акції за українською школою, а від себе подали спостереження в цій справі з місць.

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати пошто-вими марками.

Зі сойму.

Справа знання польської мови для вітків. — Автономія для Сх. Галичини.

На вікторковому засіданні сойму пос. д-р Дмитро Левицький в імені Української Парламентарної Репрезентації запротестував проти того, аби від вітків вимагати, щоб вони обов'язково мусили володіти польською мовою в слові та письмі. Пригадав, що Польща й досі не виконала наложеного на неї Радою Амбасадорів обов'язку надати автономію для Сх. Галичини. (З технічних причин текст промови подамо в іншому місці. — Ред.).

Пос. Стронський (Кл. Нар.) відповідаючи на запитання пос. д-ра Дмитра Левицького старався з'ясувати, що Польща не зобов'язалася надати автономію для Сх. Галичини, лише Рада Амбасадорів прийняла до відома намір Польщі в цій справі.

Опісля засідання сойму відложили.

ЛЕТЮЧКИ І БИТТЯ ШИБ

ЛЬВІВ, 14. II. ПАТ. 12. лютого в сажальському повіті розкинуто українські летючки в селі Городка Яг., головні в селах Перятині, Бобятині і Копитів. Учора придержали Василя Хмару, в якого найшли клей та летючки. Хмара признався до кольпортажі. Ведуть далі слідство.

Нічю на 12. лютого невідомі люди зірвали шильд із державним гербом із будинку народної школи в Пісках львівського повіту. Ведуть слідство в цій справі.

Нічю на 13. лютого невідомі люди в Ст. Самборі, пов. Самбір, вибили 9 шиб у льокалі тостерунку поліції. Причини вибиття шиб досі не устійнили. Ведуть слідство.

ВЕЛИКА ВІЙНА НЕМИНУЧА.

ВАШИНГТОН, 14. II. ПАТ. В офіційних колах затривожені, тому що не вдалися спроби примирити Китай та Японію. Переважає думка, що велика війна в Манджурії неминуча. Сподіються блякоди китайських пристаней Японією та що Японія виступить із Союзу Народів.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД АНГЛІЇ 100 МІЛ. ДОЛ.

ВАШИНГТОН, 14. II. ПАТ. Сенатор Питмен, прихильник ревальоризації срібла, зголосив у сенаті домагання, щоб Англія заплатила 100 міль. дол. сріблом із своїх воєнних довгів.

ПОХОРОНИ ГР. АПОНІЯ.

БУДАПЕШТ, 14. II. ПАТ. У зв'язку з похороном гр. Апонія столиця Мадярщини окрилася жалобою. На похоронах був регент Мадярщини Горті, болгарський король, увесь дипломатичний корпус, представники влади, війська і т. д. Промову вголосив прем. Гембеш. При звуках пох. оркестри перенесли тіло до королівської церкви у замку.

Бої за Джеголь.

Китайська делегація в Женеві одержала повідомлення з Далекого Сходу, що 30 тисяч японських вояків їде 24 залізничними потягами з південної до північної Кореї, щоб в найближчому часі, як тільки позволят атмосферичні умови, розпочати наступ на китайську провінцію Джеголь. Японці кажуть, що ця провінція належить до створеної ними манджурської держави.

ПЕКИН, 14. II. ПАТ. Виконуючий обов'язки прем'єра Сун сказав, що колиб Японія далі йшла наступом на Джеголь, Китай мабуть відлучив свого дипл. представника в Токіо. Сун є міністром фінансів у ванківському уряді. Цю заяву зробив він після наради з марш. Чан-Сю-Цяном, гол. командантом національної армії в півн. Китаю.

3 кіна.

КІНА „КОПЕРНИК“ і „МАРУСЕНЬКА“: „РАЙСЬКА ПТАХА“.

Оповідь з „Вісних гір“ і „Табу“. Англіяські моряки причаляють до якогось чарівного острівця в околиці Таїті, один із них закохується в місцеву дівчину і лишається серед джунглів і ліскої, чарівної природи. Та його вибрана — „табу“. Дівчина зіпсована загрозою смерті в рук і губ людодів. Кілька гарних сцен із морських глибин і кілька чудових краєвидів. Дольорес дель Ріо давно виспеціалізована у ролі джунглов, наївних, наївних жорстких; Джеоель Мек Крі мистець у плаванні та гімнастиці.

Час Країни Сходячого Сонця віднайдете у нововиданій книжці

З японського дому.

НОВИНКИ

— Лікар нервових недуг д-р Василь Чижевський ординує в Стрию, Кохановського 5. Електрогеліолікування. 1416

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє (36) число „Діла“ підпало конфіскації за один підзаголовок, у статті „Нужда села“ і за підзаголовки та закінчення статейки „Як заборонили українську ялинку в Рівному“.

— Студентський Комітет повідомляє, що опізнання початку концерту в честь „Бою під Крутами“ було спричинене непорозумінням в винаймленні салі. З огляду на це комітет перепрошує отсею дорогою всіх П. Т. Учасників концерту. — Комітет.

— Засідання Фільмолігічної Секції Н. Т. ім. Ш. відбудеться в суботу, 18. II. м. в год. 18. в канцелярії Т-ва для вибору Проводу Секції на 1933/4 р.

— „Історичний образ розвитку сучасного українського правопису“ — лекція д-ра Костя Кисілевського, влаштована Т-вом наукових викладів ім. Петра Могили, відбудеться в неділю, 19. II. м. в 18. год. в салі Т-ва „Бесіда“, вул. Рутівського 22, I. п. Після доповіді можна ставити запити. Вступ за добровільними датками.

— „Нове Життя“, двотижневик національного напрямку, появляється з днем 5. II. м. в Коломиї й обслуговуватиме потреби Покуття й Поділля. Редакція нового часопису, за яку відповідає п. Павло Вельган, заповіла, що буде продовжувати ту працю, якої виразником було передше „Життя Покуття“. Адреса „Нового Життя“: Коломия, Собіського 57.

— Дивна практика. Адміністрації „Діла“ звернено кілька примірників нашого часопису, висланих на адресу одного політичного в'язня до п'ютрківської в'язниці, з допискою: „Зворот. Газет в'язниці українським не шиймує се“. Як що цей зворот і дописка є ділом в'язничної управи в П'ютркові, то він не опертий мабуть на ніяких в'язничних приписах, бо фактом є, що всі інші управи в'язниць в Польщі допускають наш часопис без перешкоди адресатам, які наводяться за в'язничними кратами.

ПРИ НЕДОСТАТОЧНІЙ ФУНКЦІЇ КОРМОВОГО ПРОВОДУ, нежиті кишок і шлунка, пухлині та запаленні грубої кишки, нахил до запалення сліпої кишки, натуральна гірка вода „Franciszka-Jozef“ скоро усуває прояви застою та болі в підшлунку.

— Трамвай на Персенківку. У Львові розпочалися роботи над будовою трамваєвої лінії на Персенківку, що буде продовженням лінії ч. 11 на розі вулиць св. Софії та Рацлавської. Трамвай буде йти вулицею Поніського попри „Власну Стріху“ аж поза електричний і покищо одним рельсовим шляхом з кількома вининаннями. Лінія має бути готова перед відкриттям Східних Торгів.

— Скажені пси у Львові. Мин. неділі появилася у Львові скажений пес, що крутився в околицях вул. Кохановського і св. Софії. На другий день бачили скаженого пса в дільниці між вулицями Бема, Янівської, Городецької та головним двором. Санітарна влада пригадує, щоб покусані особи та власники покусаних псів зголосилися у власні інтереси у IV. виділі магістрату (пл. Домбровського ч. 3).

— Летючки. Невідомі люди розкинули по Клепарові комуністичні летючки в польській мові. Поліція веде слідство. Зловили Хаїма Блюментала, що розкидав летючки та відставили його до в'язниці.

— Речинці матуральних іспитів. У зв'язку зі змінами вакаційних речинців у Польщі м-ство освіти приготувало новий розпорядок у справі речинців іспитів зрілості в середніх школах. Новий проект пересуває речинців матуральних іспитів на місяць червень, причому письмений іспити будуть в початках червня, а усні з кінцем тогож місяця.

— Хто виграв на л'ютерії? В пятім дні тягнення 4 класи 26 Клясової Л'ютерії впали виграні на такі числа: 250.000 зол. на ч. 136118; 100.000 зол. на ч. 60649; 50.000 зол. на ч. 12333; 20.000 зол. на ч. 143682; 10.000 зол. на ч. 45179, 45578; 5.000 зол. на ч. 60473; 2.000 зол. на ч. 857, 4510, 16790, 58035, 69079, 88983, 96937, 100380, 132355; 1.000 зол. на ч. 64782, 71255, 90887, 107584, 109405, 125438, 131277, 136538, 141816, 142673; 500 зол. на ч. 6477, 20744, 32652, 45670, 56432, 107054, 136506, 137064, 140437; 400 зол. на ч. 2013, 3358, 11372, 20563, 32594, 35385, 52021, 84150, 89012, 91290, 111974, 131314, 136025, 147985.

— Безуспішна заохота. У с. Дорошіві жовківського повіту місцева поліція скликала молодих місцевих парубків до домівки кооперативи і там намовляла їх вписуватись у члени місцевого польського пожежного т-ва Хлопці пожежники.

— Спадок консумції цукру. В січні ц. р. збут цукру на внутрішньому ринку виносив 20 тисяч тонн, що в порівнянні з торічною консумцією в томуж місяці означає спадок на 11 проц. Від початку теперішньої цукрової кампанії, себто від 1. вересня м. р. до 1. II. м. загальний збут цукру на внутрішньому ринку виносив 14 тисяч тонн менше ніж торік. За границю вивезено в січні ц. р. 596 тонн, вартости 65 тисяч зол., що означає теж поважний спадок експорту в порівнянні з минулим роком.

— Відкинули виборчий протест. Найв. Суд у Варшаві розглядав 12. II. м. протест проти виборів до сойму з округи Ясло. Протест відкинуто.

— Скасування присуду. Найв. Суд у Варшаві вніс присуд перемиського суду на Василя Цибеняка, який як учасник нападу на поштовий віз під Біррчею дістав кару 18-літньої в'язниці. Наслідком того перемиський суд буде знову розглядати справу, однак тільки щодо виміру кари, який буде означений на основі нового кримінального кодексу.

— В передовій статті в нинішньому числі п. н. „Горде відокремлення“, 2-га штапальта 8-ий рядок здолини, пропущено одно слово, що змінює зовсім сенс речення. Має бути: (польськом урядові не залежить бодай на) „мінімальний поправі становіща чужонаціональних громадян“. З технічних причин можемо цю друкарську помилку спростувати щойно на цьому місці.

Дописи.

РІВНЕ.

Як працює „Союз Українок у Рівному. Колись „Союз Українок“ у Рівному розвивався гарно, а тепер його помешкання в Нар. Домі забрали наші бебеки під бурсу для гімназійних учнів, яких примістили там у числі 10. З тої причини „Союз Українок“ міститься тепер — на коридорі, себто іншими словами: вся його праця припинена. Наші бебеки сказали, що „Союз Українок“, як хоче існувати, то тільки при їх „Рідній Хаті“, бо інакше в Рівному для нього місця не може бути. Українські жінки повинні вже раз забратися енергійно до праці і добути з поворотом своє помешкання в Нар. Домі, бож помешкань для бурси є в Рівному доволі, і то далеко вигідніших.

КАЛУШ.

Нові адвокати і лікар. З початком ц. р. відкрили в Калуші свої канцелярії два нові українські адвокати, а саме смер. суддя Андрій Аронець і mgr. Роман Громницький. Позатим уже давніше відкрив свою приватну лікарню д-р Яр. Дозорський.

Розбудова філії „Сільського Господаря“. Філія „Сільського Господаря“ в Калуші відкрила для своїх членів „Правну Пораду“, яка подає їх своїм членам двічі в тиждень — у понеділки і четверги в канцелярії „С. Г.“ в Нар. Домі. Крім цього на днях має бути урочкомлена „Лікарська Порада“, з якої за обниженою оплатою користатимуть члени „С. Г.“.

Смерть діача-священника. Дня 4. лютого ц. р. помер у селі Сівка Войняківська, калузького повіту, тамошній парох о. Микола Юрик. Смерть покійника, що прийшла майже несподівано, викликала загальний жах серед української інтелігенції і селянства. Покійний був одним з рідких у нас, зокрема в калузькому повіті, діачів-священників, якого діяльність у своєму селі і в доколичинних селах Войняківщини позначилася майже в кожній діяльній народній життє.

СТАНІСЛАВІВ.

З викладової салі. Заходом літературного журналу „Дработ“, який переводить саме у Станіславові пропагандовий тиждень, відбувся 2. II. ц. р. відчит мгра Ю. Е. Пеленського зі Львова на тему: „Забутий жанр — історія української пародії“. На відчит прибуло (зая 36 осіб. Кільканацять студентів, що також прийшли на відчит, задержалися в сусідній кімнаті і цим виявили повну байдужість для відчиту. Сам відчит був добляма підготований та незвичайно цікавий для всіх, що інтересуються українською літературою.

15-ті роковини боїв під Крутами. Для вшанування пам'яті 300 героїв, полеглих під Крутами, товариство „Молода Громада“ (чи пак II студентська секція) уладило 5. II. ц. р. святочну академію. Свято мало незвичайно імпульсивний характер. Дотепер роковини Крути святкувала студентська секція в формі інтимної вечірки, обмеженої тільки до членів. Це вперше ширше станіславське громадянство взяло в тих роковинах участь. Прибули також селяни навіть з дуже далеких сіл. Найкращою точкою програми була безперечно промова студ. Володимира Янова зі Львова, повна експресії, молодечої бадьорості і поетичного патосу. На присутній вона зробила помітне враження. Достроковалися до нього дві хороші продукції, які поправно виконав хор „Думка“ („У горах грім гуде“, „Заванімо“). Слабо впливали декламції. Зовсім безапатічно вложено до програми скрипковий сольо (Сарасате: „Циганські мелодії“), яке своїм характером не гармонізувало з цілістю. Назавгаз свято дуже вдале.

Ширіть наш часопис!

РЯШПВШНА.

Порай у Залісся. Пять км. на південний схід від Рашева лежить на перших сугороках Підкарпаття село Залісся. Є це остання гр. кат. парохія на заході при шляху Львів—Крамін, про яку писав мисл. року ширше „Діло“ д-р Іван Німчук. Я не міг відмовити собі приємності, щоб не поїхати туди на Йордан. Та не лише я, а й інші, цілий час стрічає я дорогою жовнірів-українців; таючи, цілий час участь у свят-Йорданській відправі. Церква в Залісся соціально будова, мурована, у формі хреста, розмірами невелика. Нутро церкви з лавками по середині, з бачиними вітарами, прибраними квітами. Лиш іконостас урочистий, що в церкві. В церкві сотні парохів, до тридцять нас пришестьців і війська 600—700 душ: піхотинці, гармати, кінжотники, жовніри, чечуючи під церквою, говорять переважно по польськи, лиш дещо церковно, гонорити переважно по українськи. В церкві чути, притише, неспівне українське слово. В церкві жовнірами але поменки виключно українська мова. В 10 год. починається богослуження. Виходить парох р. хан. Іван Каміський, аудіює вніс середніх літ, сильно будова, зі сльозим медолюбним голосом. Йому асистують 2 хлопці-міністранти у дальматинках. Співаче хор, типовий галицький сільський хор з характеристичними „Господи помилуй“ під управою місцевого дяка. Починають колядувати; кожний мимовільно понурює голову, замикає очі; цілий хоче потонути у своїй душі і віддатися омані, що він у себе дома. Після богослуження формується процесія на річку. Входячи в міжчасі до закрістії і починаю балачку з провізором. Та тут шеєє зміна — стаю відразу на реальний ґрунт. „Ми мувіми по польськи“. Майже ніхто в Залісся не знає української мови. Забули її вже доволі давно. Книжечки до молених польські. Проповіді мусить о. парох виголошувати у польській мові. З народної мови і слів не лишити, бо Залісся надто близько Рашева. Всі звернені а-лосі, бо Залісся надто близько Рашева. Всі звернені а-лосі, бо Залісся надто близько Рашева. Всі звернені а-лосі, бо Залісся надто близько Рашева.

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ В ЛЕЩАТАРСЬКИХ СКОКАХ.

В суботу 18. л. м. відбулися міжклубові змагання в лещатарських скаках. Збірка змагунів в год. 14. при вул. Каптарівській 16. Зголошення слати на адресу: У. С. С. К., вул. Суніського 21, найдадше до п'ятниці 17. л.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у приватних оборотах 8.91.75 зол.
1 грам золота 5.92.44 зол.

Трансакції, Продажа, Купно.

Бельгія 124.20, 124.51, 123.89, Голандія 358.55, 359.45, 357.65; Лондон 30.70, 30.85, 30.55; Нью Йорк чеки 8.923, 8.943, 8.903, Нью Йорк кабель 8.927, 8.947, 8.907, Париж 34.86, 34.95, 34.77, Швейцарія 172.29, 172.72, 171.86; Італія 45.68, 45.90, 45.46; Берлін 212.10.

АКЦІЇ.

Банк Польський 73.50, 73.25.

ЗБІЖЕ.

Львів. Підлоочиська, ціни біржові, ціни ринкові: Пшениця двірська 740 32.00—32.50, Пшениця збірна 29.50—30.00, Жито одноціле 16.75—17.00, Жито збірне 15.75—16.00, Ячмінь броварний 16.00—17.00, Ячмінь двірський 13.50—14.00, Ячмінь на мліво 12.00—12.50, Овес двірський 14.25—14.75, Овес двірський замочений 12.50—13.00, Овес збірний 11.50—11.75, Кукурудза краєва 13.25—13.75, Горох Вікторія 22.00—24.00, Гречка на мліво 15.50—16.00, Лубиний 7.50—7.75, Вівіаки житні 7.00—7.25, Вівіаки пшеничні 7.00—7.25, Крупи гречані 31.00—32.00, Просо краєве 14.50—15.00, Вівіаки пшен. грубіші 7.00—7.50, Львів. Львів: Пшениця двірська 740 33.50—34.00, Пшениця двірська 720 32.25—32.75, Пшениця збірна 31.00—31.50, Жито одноціле 18.25—18.50, Жито збірне 17.25—17.50, Ячмінь на мліво 13.50—14.00, Овес двірський 16.25—16.75, Овес двірський замочений 14.00—14.50, Овес збірний замочений 12.50—12.75, Мука пшен. локс. 40 проц. 58.00—59.00, Мука пшен. 50 проц. 00 57.00—57.50, Мука пшен. 60 проц. 0 52.50—53.50, Мука житня 55 проц. 00 33.00—33.50, Мука житня 65 проц. 0 31.00—31.50, Вівіаки житні 7.75—8.00, Вівіаки пшен. 8.75—9.00, Вівіаки ячміні 8.00—8.25, Крупи ячмініні грубіші 24.00—26.00, Пшоно ч. 1 32.00—34, Пенцак ч. 10 25.00—26.00.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 14. л. 1933 р. на масло експортне та десерове пріжа 2.30 зол., а літру молока 15—17 сот., літру сметани 0.70 зол., копу неш 5.60—5.80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

В НЕПОГОДУ!

4.-

Nr. 20-26

Art. 2861-01

Цілогумові диточі снігівці на нарізній ш. слоту. Ч. 27—34 зол. 5.-

5.-

Art. 1865-01

Цілогумові снігівці в непогоду. Заощадите здоров'я, обуть і мешкання. Дешеві і практичні.

5.-

Art. 1835-65

Легкі гумові жіночі дощевники до запинання на гузічок.

5.-

Art. 9807-61

Мужські калаші з язиком і без язика. В найбільшій болоті обуть астане суха.

Користайте з наших знаменито уладжених репараційних варштатів.

Wata
FABRYKA W CIEŃSKU. 7-P.

Львівське радіо.

Середа, 15. лютого 1933.

9.45 Богослуження з Волоської церкви у Львові 12.10, 17.15 Грамофон, 13.20 Метеоролог. комунікат, 15.15 Господарський комунікат, 15.25 Збіжжя біржа, 15.35 Для дітей: „Образок“, „Загадки“, 16.00 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Раняча“, 17.00 Муз. букар, 17.40 „Ем. о-безпечення умовних робітників“, 18.00 Легка музика, Балачка про ноду, 18.55 „Йосиф Мончка — воєк і поет“, 19.10 Весілля, 19.30 Шансон польської поісти, 19.45, 20.55 Прес. рад. денник, 20.00 Концерт хору реверсерів „Есбена“, 20.50 Спорт, 21.00 Фортеп'я, 21.55 Спів, Райс-Зімаляева, 22.25 Танк музика, 22.40 „Польський фізик Мар. Смолюховський“ (відач. в англ. мові), 23.00 Ретрансмісія із закордону.

Четвер, 16. лютого 1933.

11.40 Огляд преси, 12.10, 16.15 17.28 Грамофон, 12.20 Метеоролог. комунікат, 12.35 Шк. концерт, 15.15 Господарський комунікат, 15.25 Збіжжя біржа, 15.30 Грамофон, Сільва рерум, 16.00 Поляки на Литві, литовці в Польщі, 16.25 Лекція фр. мови, 17.00 Концерт 12-літ.

півніста Рапеля, 17.15 Почт. скринька для дітей, 17.40 Відчит, 18.00 Легка музика, 19.05 Весілля, 19.20 Рілля, комунікат, 19.30 Оповідання старого Матвія, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Гендлева ораторія Юда Маханей, Спортові вістки, 23.00 Танк, музика.

ОПОВІСТІ.

За оголошення редакції не відповідає.

Замість квітів на могилу д-ра Володимира Симонюка зложив У. Товариський Каюб у Шиняго 22 ам. дол. зібрані між членами й дарував їх Рідній Школі. Ширшу подяку складає за цей дар Головна Управа Рідної Школи. 1418

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

ГОСПОДИНЯ до управи домашнім господарством найде місце на приходстві. Письменні оголошення до Адміністрації „Діла“ під „Гірська околиця“. 2-2

МІЖ ІДЕЮ І ФОРМОЮ

Обємом 244 сторін. Ціна 3.— зол. Для передплатників „Діла“ 2.— зол., із порученою пересилкою зол. 3.10. Замовляти в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10, або у всіх українських книгарнях.

СМІХ ЗЕМЛІ

Володимир Островський. Ціна 1.50 зол., з почт. перес. 2.10 зол.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 4.— зол.

ГОДИННИКАРСЬКІ роботи виконує спеціально й дешево Мандяк, Коперника 14, проти кіна „Коперник“. 1197 9-10

КІМНАТА вигідна, гарна для одного або двох студентів з околиці камінік, вул. Голуба 11а, Н. двері 6. 1-2

ЧАСОПИСИ і закордонні журнали, Но на Рекламу, тепер Шайнохи 3. 1-3

ИНТЕЛІГЕНТНА вдова, середніх літ, що розуміється добре на сіл. господарстві, варенню і шиттю приймає заняття зі скромним гонораром. Зголошення: Адам „Діла“ під „Зараз“. 1331 2-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Г. БЕТТИНГ — П'яний, гордість нашої продукції, „Діло Шопена“, Львів, Сикстуська 11. Ціни значно знижені. Спеціальні умови сплатування рахунків. 1083 1-1